

Руслан Тронін,

студент 1 курсу магістратури

Факультет фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти

Наук. Керівник: **Н. В. Жук,**

к.психол.н. доцент (БДПУ)

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ДО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Після завершення основної школи майбутній абітурієнт проходить певні зміни. Група, в якій знаходився майбутній студент, та зв'язки з нею поступово змінюється а то й загалом зникають під впливом різних потреб абітурієнтів: різні університети, інтереси що перестають збігатись, переїзд у інші міста або країни. Все це призводить до потреби соціалізації в новому середовищі під час вступу до ЗВО.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблема дослідження соціальної адаптації студентів була предметом дослідження багатьох вчених, але сучасна перебудова освітнього простору вимагає запропонувати нові методи у допомозі студентам-першокурсникам в адаптивному процесі. В психології під соціальною адаптацією розуміють – активне засвоєння особистістю нового для неї соціального середовища. Адаптаційні процеси є систематичними, тому що зміни у соціальних умовах нашого існування і в нас самих відбуваються постійно [2].

Подоляк Л. Г. та Юрченко В. І. розглядають соціальну адаптацію як – результат (і процес) взаємодії індивіда і навколишнього середовища, який приводить до оптимального його пристосування до нових умов життя та діяльності. Гура С. О. зазначає що соціальна адаптація являє собою певні етапи в становленні та розвитку особистості людини [1].

Мета і методи дослідження. Визначити особливості соціальної адаптації студентів першого курсу навчання у закладах вищої освіти на основі опитування студентів перших курсів.

Сутність дослідження. У кожного індивіда адаптація відбувається залежно від ціннісних орієнтацій, обраних цілей і можливостей їхніх досягнень в конкретних умовах.

Проведене нами опитування надало можливість визначити основні особливості соціальної адаптації сучасних студентів першого курсу навчання:

1. Швидкість пристосування до нового середовища. Студент, який найшвидше зміг пристосуватися до нового середовища, стає організатором формування певної студентської групи. Такий студент зможе допомогти групі зорієнтуватися в навчальному процесі та роз'яснити всі тонкощі навчання в університеті, тому що він найпершим зміг придбати необхідний досвід.

2. Прийняття ставлення до себе як до студента є однією з ключових особливостей соціалізації першокурсника. Ідентифікація допомагає знайти йому свою роль в суспільстві. Статус студента впливає як на життєві погляди так і на оточення першокурсника.

3. Особливість проживання. Студент може проживати під час навчання в університеті за такими способами: бути жителем міста в якому

навчається, знімати квартиру, проживати в гуртожитку.

Проживання в гуртожитку з іншими студентами формує першу соціальну групу минулого абітурієнта. Від формування цієї групи залежить як успішність студента так і його подальша соціальна роль в університеті. Як правило, умовою об'єднання в соціальні групи є переїзд юнаків з одного міста або вони мають якісь спільні риси. Відомо, що в деяких студентських гуртожитках проводять спеціальні ритуали вступу до університету, щоб допомогти в соціалізації студентам.

Ті студенти що знімають квартири або проживають в тому ж місті мають меншу схильність до комунікації, тому що проживаючи окремо вони не можуть постійно приймати участь в соціальному житті їхнього курсу на перевагу студентів, які проживають в гуртожитку.

4. Особливості впливу соціальних мереж та інтернет технологій на соціальну адаптацію студента. Соціальні мережи з одного боку дозволяють студентам бути майже постійно на зв'язку та здійснювати взаємообмін інформацією, з іншого боку студенти фізично віддаленні один від одного, що обмежує їхні чуттєво-емоційні відносини.

5. Знаходження своєї соціальної позиції студентом. Соціальна позиція студента може змінюватись протягом навчання, але свою основну роль в суспільстві та прийняття себе як студента він опановує протягом першого курсу. Завершується формування соціального статусу під час першої сесії. Враження успішності студента формують чітку межу в очах як викладачів так і його однокурсників, що безпосередньо вводить його до певного соціального статусу.

Висновки. Проведене опитування надало можливість визначити основні особливості соціальної адаптації першокурсника, до навчання у закладах вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г Подоляк., В.І Юрченко. – К. : ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.

2. Свиридов Н. А. Социальная адаптация личности в коллективе [Текст] / Н. А. Свиридов // Социологические исследования. – 1980. – № 3. – С. 51–59.

Юлія Тюленєва,

студентка 4 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **О.В. Карапетрова**

к. психол. н., доцент (БДПУ)

ОСОБЛИВОСТІ ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ ПІДЛІТКІВ

Актуальність. Дослідження волі в підлітковому віці визначається потребами цілого ряду громадських інститутів, безпосередньо включених в процес формування і виховання членів суспільства. Сім'я, школа, суспільство з кожним роком пред'являють до підростаючого покоління найвищі морально-етичні, соціальні вимоги.

Проблема волі і вольових якостей завжди була актуальною і в той же